

James Fenimore Cooper

Poslední Mohykán, 1826

Snadno řekneme, že Cooper byl první americký spisovatel, známý v Evropě, avšak co byla Amerika v době jeho dětství, mládí a zralosti? Narodil se v roce, kdy ve Francii vypukla revoluce, v září 1789. Tehdy nastoupil do úřadu první americký prezident George Washington jako hlava mladičké americké republiky. Bývalá koloniální metropole Británie se ještě nesmířila se ztrátou svého panství. To bylo v té době z velké části neprozkoumané, na indiány teprve čekal krutý osud utlačovaného národa. Válečná hrozba ležela na této době jako stín. Nicméně Cooper sám měl předpoklady vést klidný život. Narodil se v rodině soudce a kongresmana Williama Coopera a dětství prožil u jezera Otsego v osadě Cooperstown, založené jeho otcem. Studoval na prestižní Yaleově univerzitě a měl tedy cestu otevřenou ke klidné kariéře. O drama se postaral sám. Jeden přestupek by se dal přejít, ale vylomené dveře spolustudentova pokoje a osel zavřený do univerzitní auly – takové výstřelky správci ústavu nevydýchali a Coopera vyhodili.

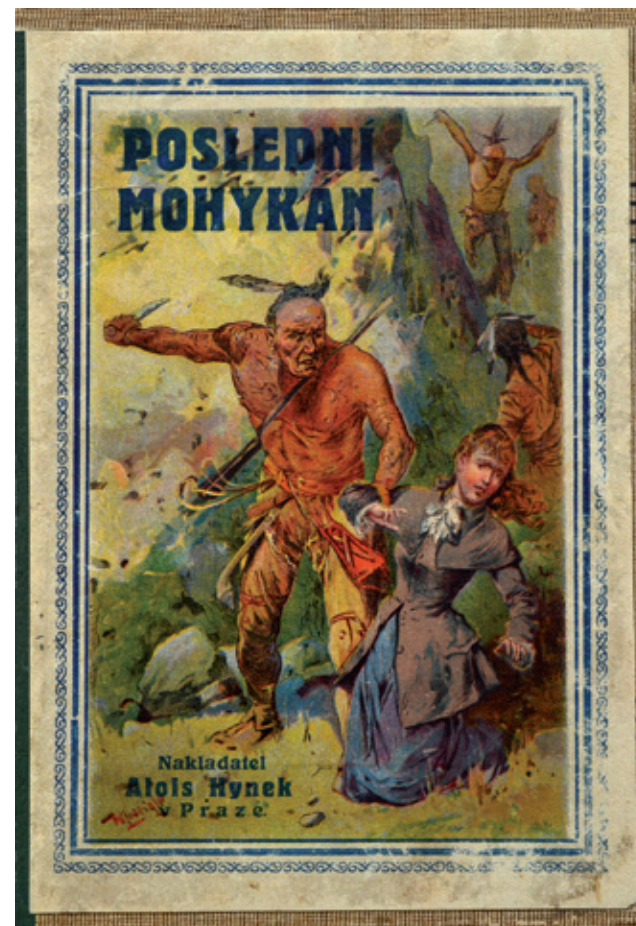
Odešel na moře a už jeho první cesta k evropským břehům mohla změnit jeho osud. Británie byla ve válce proti Napoleonovi, Cooperovu loď napadli Britové a odvěkli z ní nejzkušenější námořníky ke službě v British Navy. Cooper tomu unikl, nicméně službě ve válečném námořnictvu, ovšem americkém, neušel. Na moři zůstal šest let a dotáhl to až na poddůstojníka, s patentem podepsaným Thomasem Jeffersonem.

Tím v podstatě končí dramatická část života, která se líbí autorům životopisných medailonů. Ve svých dvaceti letech zdědil po otci jmění, jež ho finančně zajistilo na celý život. O dva roky později se dobře oženil s dcerou z bohaté rodiny Susan Augustou de Lanceye, a vůbec mu nevadilo, že její rodina stála během Americké revoluce na britské straně. Měli spolu sedm dětí a co je podstatné, Cooper prozkoumal četbu své manželky a usoudil, že by dovedl napsat lepší knihy. Po ne-

příliš úspěšné prvotině *Opatrnost* se obrátil k událostem z Americké revoluce. Román *Vyzvědač* mu udělal dobré jméno a povzbuzen úspěchem zahájil práci na románovém cyklu, který mu zajistí trvalé místo ve Slavné světové literatury. Celek se jmenuje *Příběhy Kožené punčochy* a dějově jeho druhý díl je *Poslední Mohykán*.

Když si Evropané dělili Ameriku

Hrdinou pětidílného cyklu je Nathaniel Bumppo zvaný Natty, potkáme ho v románech *Stopař*, *Lovec jelenů*, *Průkopníci* a *Prérie*. Synka bílých rodičů vychovávali Delawarové – tak bílí Američané pojmenovali národy Leni Lenape, které obývaly oblast na území dnešních států Connecticut, New

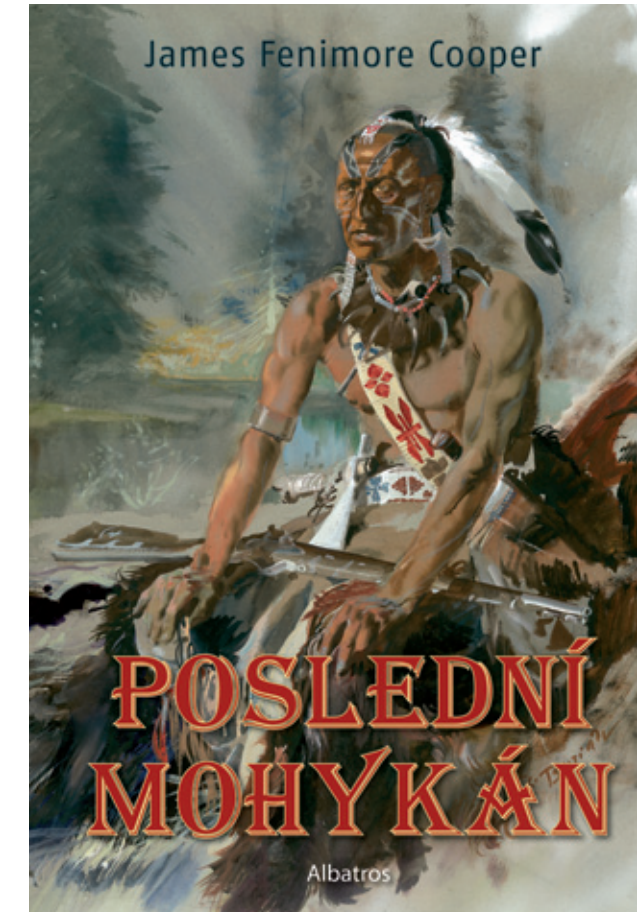

Román upravený pro mládež vydal Alois Hynek v roce 1902. Ilustrace na obálce W. Weigle.

York, Pennsylvanie a New Jersey. Žily tedy kolem řek Delaware a Hudson. Složitě jsou vztahy mezi bílými osadníky a původními obyvateli Ameriky, jak se vyvíjely od prvních kontaktů v sedmáctém století. Byly o to složitější, že o nadvládu soupeřili Angličané s Francouzi a později, kdy osadníci usilovali o samostatnost, ve sporu byli Američané, probritské síly a Francouzi. Také původní obyvatelé byli rozděleni, takže Bumppovi Delawarové ustavičně válčili s Irokézy, spojenci Francouzů.

Poslední Mohegán?

Poslední Mohykán se odehrává za sedmileté války mezi Francouzi a Angličany v roce 1757. Tato válka se vedla o nadvládu nad Severní Amerikou.

Vydání v Albatrosu v roce 2007 s ilustrací Zdenka Buriana.

Cooper se soustředil na tragickou událost, známou jako Masakr pevnosti William Henry. Hrdina románu Unkas má jméno významného indiánského náčelníka, který skutečně žil, byť o více než sto let dříve, než se odehrává Cooperova kniha. Byl to náčelník kmene Mohegánů, který pomáhal Angličanům v jejich bojích proti kmenu Pequotů, a sám tento fakt zřejmě stačil spisovateli jako inspirace. Historické události samozřejmě líčí z amerického nebo dokonce britského pohledu, takže jeho dělení indiánů na hodné a zlé je poněkud zkreslené a romantické. Ve skutečnosti jedni i druzí byli tragickými oběťmi expanze technologicky silnější kultury, již nedokázali čelit, natož aby ji zastavili.

James Fenimore Cooper prožil zenit svého života v bohatství a uznání. Od roku 1825 cestoval osm let po Evropě, ve Francii byl dva roky konzulem. Závěr svého života strávil v rodinném sídle v Cooperstownu a mohl se těšit z toho, že jedno z jeho pěti dětí, jež se dožily dospělosti, ho následovalo v literární dráze, dcera Susan. Umřel ve věku 61 let. Jeho žena Susan ho následovala několik měsíců po jeho smrti a je pohřbena po jeho boku v Cooperstownu.

JAMES FENIMORE COOPER

POLOVINA 18. STOLETÍ

NA SEVERU AMERIKY V OBLASTI VELKÝCH JEZER
VRCHOLÍ KOLONIÁLNÍ BOJ MEZI FRANCOUZI A ANGLIČANY.
OBA NÁRODY CHTĚJÍ ZÍSKAT ÚZEMÍ PRO SEBE ...

POSLEDNÍ MOHYKÁN

scénář: Ondřej Müller
kresba: Petr Modlita

TADY SE NAŠE CESTY ODDĚLÍ OD ARMÁDY. OBÁVÁM SE, ŽE BY
FRANCOUZI MOHLI PŘEPADNOUT VOJENSKOU KOLONU UŽ
CESTOU. INDIÁN ZNÁ KRATŠÍ
STEZKU DO PEVNOSTI
WILLIAM HENRY.

UŽ SE TĚŠÍM
NA OTCE ...!

ALE BOJÍM SE
TOHO INDIÁNA.

PROČ BYCHOM
MU NEMĚLI
VĚŘIT JEN
PROTO, ŽE JE
JINÝ NEŽ MY?
ZNÁ TAJNOU
STEZKU,
TAKŽE NÁS
NEPŘÁTELSKÉ
VOJSKO
NEPŘEPADNE.
POJĎME!

KLÁNÍM SE! MOHU SE K VÁM
PŘIDAT? JSEM ZPĚVÁK ŽALMŮ ...

NEZNÁME VÁS ...

ALE VYPADÁ
SPOLEHLIVĚJI
NEŽ TEN
INDIÁN!

TIŠE ZVÍŘE
ZABJU ...

A SLYŠÍM JEŠTĚ
KROKY KONÍ
BLEDÝCH TVÁŘÍ ...

ZADRŽ SOKOLÍ OKO, UPOZORNÍŠ
INDIÁNY PASOUCÍ PO SKALPECH. AŽ
HO LUKEM STŘELÍ MŮJ SYN UNKAS.

PŘICHÁZÍ NÁM VEČEŘE - JELENECI
ZASTŘELÍM HO, ČINGAŠGUKU!

JEŠTĚ, ŽE JSME NA VÁS
NARAZILI. NÁŠ INDIÁNSKÝ
VŮDCE ASI ZABLOUDIL ...?

ŽE BY INDIÁN TADY
ZABLOUDIL ...?
TO SPÍŠ VYPADÁ
NA ZRADU ...

JSEM PROZRAZEN.
MUSÍM ZMIZET!

HEJ, ZADRŽTE HO!

O HODINU POZDĚJI

ŠKODA, ŽE SE NÁM
NEPODARILLO MAGUU
ZADRŽET. JISTĚ SI
PŘIVEDE POSILY.

ZKUSÍME ŽENY UKRÝT V JESKÝNI
A SAMI VYRAZÍME PRO POMOC!
ZŮSTANETE S NIMI?

A V NOCI

CO TO BYLO?

MAGUA! NAŠLI NÁS ÚKRYT!